

SNØSKRED OG SKUTERKJØRING

Å ferdes trygt med snøskuter i skredterreng krever kunnskap, ferdighet og gode holdninger. Snøskredvarslingen i Norge har utarbeidet noen enkle råd til deg som kjører snøskuter.

Skaff deg kunnskapen

Kan jeg gjenkjenne skredterreng? Kan turen i dag resultere i at jeg og mine venner løser ut et snøskred? Vet jeg hva jeg må gjøre om noen av mine venner blir tatt av snøskred?

Ta et skredkurs! Det er den beste måten å lære mer om snøskred, skredterreng, skredfarevurdering og kameratredning (bruk av skredsøker og hvordan søke i snøskred).

Skutertur i flott skredterreng (Foto: Johannes Brye)

Du kan også lære mer om snøskred og kameratredning på varsom.no. Der finner du Snøskredskolen, som er en kunnskapsbase for deg som vil lære mer om snøskred. Men husk at Snøskredskolen ikke er en erstatning for skredkurs.

Skaff deg utstyret

På tur i skredterreng må du alltid ha med:

1. Skredsøker (også kalt sender/mottaker)
2. Spade
3. Søkestang

Skredsøkeren skal alltid festes tett på kroppen under ytterjakken. Før hver tur bør du sjekke batteriene på skredsøkeren og at den virker. Legg spade og søkestang i sekken. Gjør det til en vane å øve på søk med sender/mottaker med jevne mellomrom. Det kan redde livet til kameraten din.

NVE har ansvar for å forvalte landets vann- og energiresurser, utvikle samfunnets evne til å håndtere flom- og skredfare og varsle om naturfare. NVE har hovedkontor i Oslo og regionkontor i Narvik, Trondheim, Hamar, Førde og Tønsberg. I tillegg har vi senter for fjellskredovervåking i Stranda og Kåfjord.

NVE hovedkontor
Middelthunsgt. 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 Oslo
Telefon: (+47) 22 95 95 95
nve@nve.no

Sjekkpunkt før tur

Sjekk

- Snøskredvarselet på varsom.no
- Værmelding

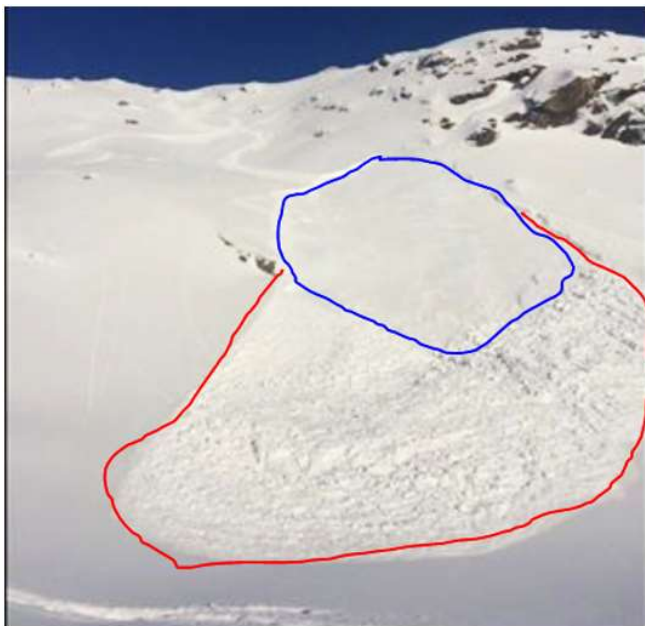
Ta med

- Skredsøker, spade og søkestang
- Annet sikkerhetsutstyr (Førstehjelpsutstyr, varmeplagg, ...)
- Kart/GPS

Husk at skredvarselet er et verktøy du kan bruke til å gjøre egne valg og vurderinger, ikke en fasit. Det kan være store lokale variasjoner i skredfare, og du må ta avgjørelser basert på dine egne skredfarevurderinger når du er på skutertur. Bruk kart til å planlegge ruta. Legg sporet mest mulig utenom skredterreng.

Hva er skredterreng?

Skredterreng = løsneområde + utløpssoner.

Løsneområdet (blått) er der snøskredet løsner. Utløpsområdet /utløpssonen er der snømassene samler seg og stanser (rødt). (Foto : regobs.no)

Løsneområde er der skredet starter, mens utløpssoner er der hvor skredet glir ut og stanser. Skred kan noen ganger gå langt, ca tre

ganger så langt ut som høyden på hengt som løsner.

Her har skredene gått så langt at det er farlig å oppholde seg selv midt i dalen hvor det er nesten flatt. (Foto : regobs.no)

Snøskred kan løsne i terreng som er 30 grader eller brattere (ca like bratt som unnarennet på en hoppbakke)

Hvor bratt det er kan du finne ved hjelp av et bratthetskart/helningskart, for eksempel på skredkart.ngi.no eller ved å bruke mobil-appen regObs eller Bratt.

Terrengfeller

Vær alltid ekstra forsiktig i terrengformasjoner der selv et lite snøskred kan begrave deg eller skade deg. Dette kalles terrengfeller.

- Bekkedal/kløfter
- Snøskavler
- Stup
- Steiner
- Trær og skog

Vurdere skredfare på tur

Å vurdere skredfare selv er vanskelig, men disse tegnene gir deg klar beskjed om at det er skredfarlige forhold:

- **Ferske snøskred** er det tydeligste tegnet på skredfare.
- **Skytende sprekker** i snøoverflaten er også et tydelig faretegn.

- **Drønnelyder** er et tegn på svake snølag som kollapser, dette er et alvorlig faretegn. NB, dette er det vanskelig å høre når man kjører skuter.

NB! Dersom du ikke oppdager slike tegn kan det likevel være mulig å løse ut skred.

Sprekker i snødekket er dårlige nyheter. Er det bratt nok vil det løse skred under slike forhold (Foto: regobs.no)

Vær som øker skredfaren (skredvær):

- Kraftig snøvær
- Vind
- Regn
- Raskt stigende temperatur

Snøfokk er et tydelig tegn på at skredfaren øker raskt. (Foto: regobs.no)

Fjernutløsning og vedvarende svake lag

Snøen legger seg opp lagvis gjennom vinteren med skiftende vær. Snøen forandrer seg også hele tiden mens den ligger på bakken.

Snødekket kan bestå av mange forskjellige snøtyper og hvordan lagdelingen er bygget opp avgjør hvor lett det er å løse ut et skred (hvor ustabil snødekket er). Dersom det er snølag som er løsere enn de andre, kalles de «svake lag». Slike snølag kan være både tykke og så tynne at de er vanskelig å se.

Vedvarende svake snølag dannes i kuldeperioder og kan føre til skumle skredforhold i lang tid, kanskje hele vinteren.

Et snøskred kan løsne av seg selv (naturlig utløst) eller du kan være årsaken til at det løsner. Dersom det finnes vedvarende svake lag i snødekket er det ofte spesielt skumle skredforhold. Du kan faktisk løse ut skred som er langt over deg dersom forholdene ligger til rette for det, det kalles **fjernutløsning**.

I slike tilfeller er det viktig å holde lang avstand til alle bratte fjellsider. For å finne ut om det er forhold for fjernutløsning kan du følge med på skredproblemene i snøskredvarselet.

3 Betydelig Publisert: 16.04.2018 kl. 15:43

Sol og plussgrader kan gi naturlig utløste skred, det blir lettere å påvirke dype svake lag. Skred kan bli store, unngå bratt terreng og utløpsjoner.

Noen middels store eller store naturlig utløste skred kan forekomme

Vedvarende svakt lag

Kornkornet snø under skarelag

Unngå ferdsel i skredterreng (lesne og utløpsområder). Det er størst sjans for å løse ut skred der snødekket er tynt, nær rygger og framstikkende steiner. **Fjernutløsning er sannsynlig.** Det krever mye kunnskap å gjenkjenne svake lag i snødekket. Drønnelyder og skytende sprekker er tydelige tegn, men fravær av slike tegn betyr ikke at det er trygt. Vær ekstra forsiktig etter snøfall eller vind og i perioder med temperaturstigning.

Skredtyper: Skredstærrelse: Utløsningsårsak: Utbredelse: Sannsynlighet:

Flåskred 4 - Store Naturlig utløst Få bratte heng Mulig

Våte løssnøskred

Ubunden snø

Unngå ferdsel i bratt terreng der skredproblemet finnes og i utløpsjoner. Naturlig utløste skred er forventet. Følg med når snøoverflaten blir våt og myk. Skredfaren øker i takt med temperaturstigning og nedbørintensitet. Vær ekstra forsiktig når det regner og/eller når temperaturen stiger.

Skredtyper: Skredstærrelse: Utløsningsårsak: Utbredelse: Sannsynlighet:

Løssneskred 2 - Små Naturlig utløst Mange bratte heng Sannsynlig

Eksempel på snøskredvarsel der «Vedvarende svake lag» er et skredproblem, og det er fare for fjernutløsning. (Utklipp fra varsom.no)

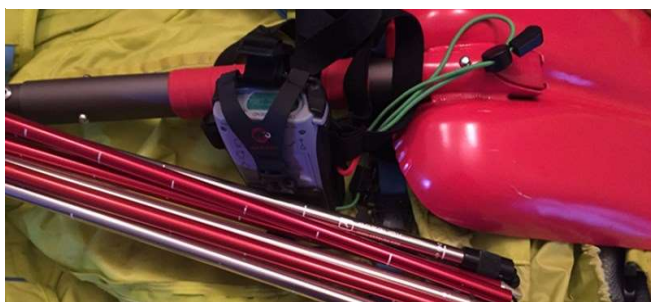
Hvis det går et skred

Blir noen begravet i et snøskred har du dårlig tid. Sannsynligheten for å bli funnet i live synker dramatisk hvis det går mer enn 15 minutter. Kameratredning er helt avgjørende. Tenk gjennom på forhånd hva du skal gjøre om noen skulle bli tatt av snøskred.

- Tenk først egen sikkerhet. Kan også jeg bli tatt av snøskred der hvor jeg står?
- Er det trygt å begi seg ut i skredet, setter du i gang søk etter den skredtatte.
- Er du alene på stedet så sett i gang med søk etter skredtatt **før** du ringer om hjelp. Du har dårlig tid.
- Ring 113 for å melde fra om skredulykke. Oppgi nøyaktig posisjon, hvor mange som er tatt og hvem nødetatene kan nå på stedet.
- Hvis dere har løst ut et skred men ingen ble tatt, ring 02800 og si fra så slipper redningsmannskaper å dra ut til ingen nytte

Grovsøk med søkestang (Foto : Jostein Aasen)

Sikkerhetsutstyr som snøspade, søkestang og sender/mottaker må alltid være med på snøskutertur. (Foto: NVE)

Kjør smart – 10 gode råd

1. Sett deg inn i det aktuelle snøskredvarselet på varsom.no
2. Legg en plan for turen og velg terreng basert på snøskredvarselet. Hold avstand til bratt terreng der det er mulig.
3. Ha en plan B for tur. Dra heller på tur i slakere terreng om det er usikkerhet knyttet til skredfaren.
4. Sørg for at alle i gruppa har med skredsøker, spade og søkestang.
5. Kjør en av gangen om dere skal ned eller opp en bratt side.
6. Kjør også en av gangen om dere skal krysse en utløpssone for skred (under et bratt fjellside/gjennom en trang dal).
7. Stans alltid i sikre områder hvor du ikke står i utløpssoner for snøskred.
8. Se etter faretegn fra snødekket og ha oppmerksomhet til terrenget over deg når du kjører.
9. Stans på trygge områder, diskuter snøforholdene og ruta videre med turkameratene.
10. Ser du andre som setter seg selv eller andre i farlige situasjoner, ikke vær redd å si fra.

(kilde: *Avalanche Canada*)